

คุยกับ...หมออรุณี

ศ. พญ.อรุณี เจตศรีสุภาพ

คำถาม ?

ที่ไม่อาจมองข้าม

หมอนำคำถาม ที่มีผู้ถามหมอในเว็บหาหมอดีอกคอม และคิดว่าท่านผู้อ่านส่วนหนึ่งคงไม่ได้เข้าไปอ่าน แต่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์จึงนำบาง คำถามคำตอบ มาฝากในคอลัมน์นี้ด้วย คำถามคือข้อความที่ปรากฏ ไม่ได้ตกแต่งเพิ่มเติมนะคะ

คำถาม อ่านผลตรวจเลือดให้หน่อยนะคะ

ดิฉันตั้งครรภ์ และตรวจเลือด แต่หมอมอบิบายไม่ชัดเจนผลตรวจเลือดเป็นดังนี้

Wbc count	8800/cu.mm	Lymphocyte	16%
Hb	12 g/dL	Monocyte	2%
Hct	38%	Basophil	-
Rbc	5.02	Rbc morphology	normal
MCV	85	DCIP	(anc1) positive
MCH	25	อันอื่นๆ มันขึ้นว่า non-reactive กับ negative ค่ะ	
MCHC	29	เลือดกรุ๊ป	O
Platelet	311,000/cu.mm	Blood group	Rh (anc1) positive
PMN	80%		

ประมาณนี้ค่ะ

คำตอบ

เลือดของคุณ พบว่ามี DCIP positive แต่ความเข้มข้นของเลือดอยู่ในเกณฑ์ปกติสำหรับหญิงตั้งครรภ์ คุณอาจเป็นพาหะฮีโมโกลบินอีค่ะ ซึ่งขนาดของเม็ดเลือดแดง (mean corpuscular volume- MCV) อยู่ในเกณฑ์ปกติได้ค่ะ (มากกว่า 80 เฟมโตลิตร)

เนื่องจากการตรวจนี้เป็น การตรวจกรอง คุณหมอดังนั้นแนะนำให้คุณตรวจเลือดเพิ่มชนิดของฮีโมโกลบิน (hemoglobin typing) เพื่อดูว่าคุณเป็นฮีโมโกลบินอีหรือไม่ รวมทั้งแนะนำให้เจาะเลือดสามีตรวจด้วยค่ะ หากสามีเป็นพาหะเบตาธาลัสซีเมีย และคุณเป็นพาหะฮีโมโกลบินอี ลูกมีโอกาสเป็นโรคเบตาธาลัสซีเมียฮีโมโกลบินอี ถ้าได้รับความผิดปกติมาทั้งจากพ่อและแม่ แต่หากรับส่วนที่ผิดปกติมาจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ลูกจะเป็นแค่พาหะธาลัสซีเมีย ซึ่งไม่มีการผิดปกติ เจาะเลือดจึงจะพบความผิดปกติ หรือหากลูกได้รับแต่ส่วนที่ผิดปกติมาจากทั้งของพ่อและแม่ ลูกจะเป็นเด็กปกติ

ในกรณีที่หากคุณและสามีเป็นพาหะดังกล่าวหมอดังนี้ให้คำแนะนำปรึกษาทางพันธุศาสตร์โดยละเอียดและเสนอแนวทาง

ป้องกันโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงแก่คุณ เพื่อคุณและสามีจะมีทางเลือกที่เหมาะสม

แต่หากตรวจเลือดพบว่าสามีปกติไม่เป็นพาหะธาลัสซีเมีย ก็ไม่ต้องทำอะไรต่อ ซึ่งลูกของคุณอาจเป็นพาหะธาลัสซีเมียหรือปกติก็ได้และไม่เป็นโรคธาลัสซีเมีย

จะเห็นว่าการตรวจเลือดทั้งสามีและภรรยา สำคัญต่อการทำนายว่าลูกในท้องมีโอกาสเป็นโรคธาลัสซีเมียหรือไม่ และเป็นแบบใด อาการจะรุนแรงหรือไม่ และจะต้องทำอะไรต่อค่ะ

ส่วนการตรวจเรื่องการติดเชื้อมีปัญหาอะไรค่ะ ซีฟิลิสและเอชไอวีของคุณไม่มีปัญหาอะไรค่ะ

หมู่เลือดของคุณเป็นอาร์เอชบวก (หมู่เลือดโอ อาร์เอชบวก) ก็ไม่น่ามีปัญหาค่ะ

ขออวยพรให้คุณและครอบครัวสมปรารถนาค่ะ

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอรุณี เจตศรีสุภาพ

คำถาม ผลเลือดนี้เป็นพาหะธาลัสซีเมียใช้ไหมคะ

ดิฉันตั้งครรภ์ได้ 13 สัปดาห์ วันนี้ได้ผลเลือด เครียดมากค่ะ หมอไม่ได้บอกรายละเอียดมากนัก จึงอยากทราบเพิ่มเติมค่ะ

Hb	10.4	Rbc	4.30
Hct	32	MCV	74.2
WBC	7,200	MCH	24.2
Neutrophil	76	MCHC	32.6
Lymphocyte	19	RDW	14.4
Monocyte	4	PLT	198,000
Eosinophil	1	Rbc Morphology	: Microcyte Few
Basophil	0	Platelet smear	: Adequate

คำตอบ

ผลเลือดของคุณดูแล้วอาจเป็นพาหะธาลัสซีเมียค่ะ แต่อย่างเพิ่งวิตกไปค่ะ หากคู่สมรสของคุณไม่ได้เป็นพาหะธาลัสซีเมียด้วยก็ไม่ต้องวิตกกังวลมากเกินไปค่ะ

คุณหมอแนะนำให้คุณนำสามีมาตรวจเลือดด้วยใช้ไหมคะ ในการตรวจกรองคู่เสี่ยงต่อการมีบุตรเป็นโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงจะต้องมีข้อมูลเลือดทั้งของสามีและภรรยา การตรวจตอนตั้งครรภ์จะมีเรื่องของเวลาเป็นตัวบังคับต้องรีบหน่อยค่ะ เพราะการตรวจทางห้องปฏิบัติการต้องใช้เวลาเนื่องจากการตรวจเลือดที่คุณส่งมาเป็นเพียงการตรวจกรองเท่านั้น กรณีที่สงสัยว่าเป็นพาหะธาลัสซีเมียจะต้องมีการตรวจเพิ่มเติมคือตรวจชนิดของฮีโมโกลบิน (Hemoglobin typing) ซึ่งจะบอกชนิดของพาหะกลุ่มที่เรียก เบต้าธาลัสซีเมีย หรือ ฮีโมโกลบินอี ได้แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นพาหะกลุ่มแอลฟาธาลัสซีเมีย ดังนั้น

หากการตรวจนี้ยังไม่ตอบคำถามต้องตรวจดีเอ็นเอเพิ่มเติมเพื่อตรวจดูว่าเป็นพาหะแอลฟาธาลัสซีเมียหรือไม่ค่ะ หากคู่สมรสฝ่ายหนึ่งปกติก็ไม่ต้องทำอะไรต่อ แต่หากมีความผิดปกติแพทย์จะให้คำปรึกษาแนะนำความเสี่ยงต่อการมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง และมีแนวทางทำอะไรต่อไป การตรวจกรองนี้จะกรองเฉพาะคู่เสี่ยงต่อการมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง ดังนั้นอาจจะมีคู่สมรสบางคู่มีลูกเป็นธาลัสซีเมียชนิดไม่รุนแรงก็ได้อย่าลืมว่าแม้คู่สมรสที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีลูกเป็นโรคชนิดรุนแรงก็อาจมีลูกปกติหรือเป็นพาหะธาลัสซีเมียซึ่งไม่มีอาการเลยก็ได้ ดังนั้นหมอขอแนะนำให้รีบพาคู่สมรสไปตรวจกรองธาลัสซีเมียนะคะ

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอรุณี เจตศรีสุภาพ

คำถาม ชนิดของพาหะธาลัสซีเมีย ความรุนแรง

ผลตรวจเลือดของดิฉัน ขณะนี้กำลังตั้งครรภ์ คุณหมอแจ้งว่าเป็นพาหะธาลัสซีเมียแต่ไม่ได้แจ้งว่าเป็นชนิดไหน ความรุนแรงแค่ไหน ดิฉันอยากทราบว่าเป็นชนิดรุนแรงไหมคะ แล้วต้องยุติการตั้งครรภ์หรือเปล่า ขณะนี้กำลังรอผลเลือดคุณพ่ออยู่ค่ะรบกวนด้วยนะคะ

RBC count	4.79 x 10 ⁶ cells/ μ L (4-5.5)	MCHC	32.3 g/dL (32-36)
Hemoglobin (Hb)	11.6 g/dL Lo (12.2-16.2)	RDW	14.3 %
Hematocrit (Hct)	35.9 % Lo (37.7-48)	Platelet count	287 x 10 ³ cells/ μ L
MCV	75.0 fL Lo (80-95)	RBC Morphology	micro few
MCH	24.3 pg Lo (27.32)		

คำตอบ

ตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ คุณไม่ซีดมากนัก ขนาดเม็ดเลือดแดงเล็กกว่าปกติเล็กน้อย โดยรวมนึกถึงพาหะธาลัสซีเมีย อาจเป็นพาหะธาลัสซีเมียฮีโมโกลบินอี หรือพาหะเบต้าธาลัสซีเมีย หรือพาหะแอลฟาธาลัสซีเมียซึ่งจะทราบโดยการตรวจเลือดเพิ่มเติมคือทำการตรวจชนิดของฮีโมโกลบิน (Hemoglobin typing) จะบอกชนิดของพาหะว่าเป็นฮีโมโกลบินอี หรือเบต้าธาลัสซีเมียแต่ถ้าเป็นพาหะแอลฟาธาลัสซีเมียจะบอกไม่ได้ บางครั้งแพทย์ดูขนาดเม็ดเลือดแดงอาจพออนุมานได้ว่า น่าจะเป็นพาหะธาลัสซีเมียที่จะทำให้เกิดโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงหรือไม่ แต่ไม่สามารถรับประกันเรื่องความถูกต้องแม่นยำได้ค่ะ ต้องทำการตรวจเพิ่มเติม

เนื่องจากโรคธาลัสซีเมียส่วนใหญ่จะต้องได้รับความผิดปกติมาจากทั้งพ่อและแม่ ดังนั้นต้องมีข้อมูลของพ่อร่วมด้วยเสมอจึงจะให้คำแนะนำปรึกษาต่อได้

หากพ่อปกติ ลูกที่เกิดมาอาจปกติหรือเป็นพาหะธาลัสซีเมีย ซึ่งพาหะธาลัสซีเมียก็จะเหมือนแม่ มีชีวิตปกติไม่เจาะเลือดจะไม่ทราบว่ามีคามผิดปกติ

เมื่อทราบผลเลือดของสามีคุณ แพทย์จะให้คำปรึกษาแนะนำต่อค่ะ ในการให้คำแนะนำปรึกษาแพทย์จะบอกชนิดของพาหะหรือโรคในครอบครัวของคุณ โอกาสที่ลูกจะเป็นโรครึมีเท่าใด โรคน่าจะมีอาการมากน้อยเพียงใด อาการของโรค วิธีการรักษา และทางเลือกของคุณว่าจะทำอะไรได้บ้างในเวลาที่เหมาะสมอย่างไรคะเตรียมคำถามไว้ถามแพทย์ที่แนะนำปรึกษาด้วยนะคะ

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอรุณี เจตศรีสุภาพ

เห็นได้ว่าปัจจุบัน มีการตื่นตัวในการตรวจกรองคู่เสี่ยงต่อการมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันเรื่องธาลัสซีเมียยังคงเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก หมอจะได้รับการคำถามคล้ายๆ กันนี้อยู่เรื่อยๆ ซึ่งคำตอบเหล่านี้คงทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น

